ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2015

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠયક્રમ	: અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો **(EEC-01)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **27/07/2015**	નોંધણી નંબર: _______________
સમય	: **11.00 to 02.00**	**Numerical Code: 0022**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1 રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની પધ્ધતિઓનો પરિચય આપો. (12)

અથવા

કુગાવો એટલે શું? ફુગાવાની અસરો તથા ફુગાવાજન્ય ખાધનો ખ્યાલ સમજાવો.

પ્ર.2 કેઈન્સના સિધ્ધાંત પ્રમાણે નાણાની માંગના હેતુઓ સમજાવો. (12)

અથવા

મુક્ત વેપાર અને સંરક્ષિત વેપાર વિશે તમારા વિચારો જણાવો.

પ્ર.3 વહેચણીનો સીમાંત ઉત્પાદક્તાનો સિધ્ધાંત સમજાવો. (12)

અથવા

વિકાસ એટલે શું? વિકાસની પરાવલંબી વિચારધારાનો પરિચય આપો.

પ્ર.4 દરખાસ્ત રેખાઓની મદદથી પારસ્પરિક માંગનો સિધ્ધાંત સમજાવો. (12)

અથવા

આકૃતિની મદદથી બિન-પ્રમાણસર ઉત્પાદનનો નિયમ સમજાવો.

પ્ર.5 **ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે)** (12)

1. કિંમત ભેદભાવ
2. કોબવેબ સિદ્ધાંત
3. સૂચકઆંકનું મહત્વ
4. નાણાંકીય ખર્ચ અને વાસ્તવિક ખર્ચ
5. શ્રમવિભાજન

પ્ર.5 **નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો અને ખોટા હોય તો સાચું વિધાન લખો.** (10)

1. ભારતમાં પારિવારિક બચતોનું કુલ બચતોમાં મોટું યોગદાન છે.
2. અર્થતંત્રમાં વાસ્તવમાં બધાં બજારો પૂર્ણ સ્પર્ધાવાળા હોય છે.
3. ઉત્પાદન એટલે તુષ્ટિગુણનું સર્જન.
4. પૂર્ણ હરિફાઇમાં AR>MR હોય છે.
5. લાંબો ગાળો એટલે જેમાં ઉત્પાદનના બધા જ સાધનોનો પુરવઠો સ્થિર હોય.
6. ઉત્પાદનમાં રોકવામાં આવતાં વધારાનાં સાધનદીઠ થતો વધારાનો ખર્ચ સરેરાશ ખર્ચ કહેવાય છે.
7. સમાજવાદી રાજ્ય એટલે એવું રાજ્ય કે જેમાં ઉત્પાદનના મુખ્ય સાધનોની માલિકી રાજ્યની હોય છે.
8. સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા (SBI) બેન્કોની બેંક તથા સરકારની બેંક તરીકેનું કાર્ય કરે છે.
9. સંપૂર્ણ મૂલ્ય સાપેક્ષ માંગરેખાનો ઢાળ X ધરીને (ક્ષિતિજ)ને સમાંતર હોય છે.

૧૦.વસ્તુઓની નિકાસ ચાલુ ખાતાની ઉધાર નોંધ તરીકે ગણવામાં આવે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2015

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ **(EEC-02)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **29/07/2015**	નોંધણી નંબર: _______________
સમય	: **11.00 to 02.00**	**Numerical Code: 0023**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1. કૃષિનું વાણિજ્યીકરણ એટલે શું? ભારતમાં તેની ઉત્ક્રાંતિ કેવીરીતે થઈ વર્ણવો. (12)

અથવા

નિરપેક્ષ ગરીબી એટલે શું? ગરીબીના માપદંડો અને ભારતમાં ગરીબીના વલણોની ચર્ચા કરો.

પ્ર. 2. ભારતમાં વસ્તીના વલણો જણાવી આર્થિક વિકાસમાં વસ્તીનું મહત્વ સમજાવો. (12)

અથવા

ભારતીય અર્થતંત્રનાં વિકાસમાં બાહ્ય સાધનોની ભૂમિકા તપાસો.

પ્ર. 3. ભારતમાં નાણાકીય નીતિના ઉદ્દેશો જણાવી નાણાકીય નીતિના સાધનોની ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

(1) ભારતીય કૃષિ વિકાસ પર ટેકનોલોજીકલ પરિબળોની અસર તપાસો.
(2) ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રના ઉદ્દેશો જણાવો.

પ્ર.4. આઝાદી પછી દેશમાં શહેરીકરણના મહત્વના લક્ષણો સમજાવો. (12)

અથવા

(1) ભારતમાં નિકાસ પ્રોત્સાહન નીતિની નિકાસ પરની અસરો.
(2) ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં સ્ત્રી-કામદારોની સમસ્યાઓ પર નોંધ લખો.

પ્ર.5. ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. ભારતમાં શિક્ષણનું વ્યવસાયીકરણ
2. નાના અને ગ્રામોદ્યોગોનું મહત્વ
3. ભારતમાં જમીન સુધારા
4. રીઝર્વ બેન્કના કાર્યો
5. ખાધ પૂરક નાણાતંત્રનું મહત્વ

પ્ર.6. બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોનાં ઉત્તર લખો. (10)

1. કાગદી નાણાંની શરૂઆત ઈ.સ. _________ થી થઈ હતી.
   (1821, 1861, 1921, 1935)
2. “ઈમ્પીરીયલ બેંક” એ ભારતની કઈ બેંકનું જુનું નામ છે?
   (SBI, RBI, BOB,NABARD)
3. ભારતમાં રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાની કામગીરી ઈ.સ. __________ થી શરૂ થઈ.
   (1901, 1925, 1935, 1955)
4. ભારત વિશ્વના કુલ જમીન વિસ્તારનો ______% જેટલો વિસ્તાર ધરાવે છે.
   (1.4, 2.4, 3.4, 4.4)

5. વસ્તીની દ્રષ્ટિએ ___________ વિશ્વમાં દ્વિતીય સ્થાન ધરાવે છે.
(ચીન, પાકિસ્તાન, શ્રીલંકા, ભારત)
6. ભારતમાં પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજનાની શરૂઆત __________થી થઈ હતી.
(1 એપ્રિલ 1951, 1 જૂન 1955, 1 જૂન 1951, 1 એપ્રિલ 1955)
7. રાષ્ટ્રીય કૃષિ અને ગ્રામીણ વિકાસ બેંક (નાબાર્ડ) ની સ્થાપના ક્યારે થઈ?
(1951, 1962, 1982, 1991)
8. 18 મી સદીના પાછલા અર્ધ ભાગમાં _____________ઉદ્યોગીકરણ હાંસલ કરનારો વિશ્વનો પ્રથમ દેશ હતો.
(ઇંગ્લેન્ડ, રશિયા, જાપાન, અમેરિકા)
9. ભારતના કયા રાજ્યમાં સાક્ષરતા દર સૌથી ઉંચો છે?
(ગુજરાત, રાજસ્થાન, બિહાર, કેરળ)
10. 2011 ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ભારતની વસ્તી_______ કરોડ હતી.
(104, 121, 111, 131)

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2015

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: પ્રાથમિક આંકડાશાસ્ત્રીય રીતો અને મોજણી પદ્ધતિઓ **(EEC-03)**	**Numerical Code: 0024**
તારીખ	: **27/07/2015**	**Numerical Code B.com.: 0002**
સમય	: **03.00 to 06.00**	નોંધણી નંબર: ______________
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1. પ્રાથમિક માહિતી અને ગૌણ માહિતી એટલે શું? પ્રાથમિક માહિતી એકઠી કરવાની રીતોનું સવિસ્તર વર્ણન કરો.**(12)**

અથવા

આંકડાશાસ્ત્રનો દુરુપયોગ વર્ણવો.

પ્ર.2. (a) 4 પુરુષો અને 6 સ્ત્રીઓની પ્રતિદિન આવક 50 રૂ. છે. વળી 4 પુરુષોની મજૂરી, 4 સ્ત્રીઓની મજૂરી કરતાં ૨૦ રૂ. વધારે છે તો દરેક પુરુષ અને સ્ત્રીઓની મજૂરી શોધો. **(12)**

(b) એક ગુણોત્તર શ્રેણીનું 6 ઠું પદ 972 અને 8 મું પદ 8748 છે. શ્રેણી તથા પ્રથમ 12 પદનો સરવાળો કરો.

અથવા

(a) (12,14) અને (5,7) બિંદુઓ વચ્ચેના રેખાખંડને 3:4 નાં પ્રમાણમાં વિભાજન કરતાં બિંદુના યામ શોધો.

(b) $\left(\frac{2x+3}{x}\right)^8$ નું અચળ પદ શોધો.

પ્ર.3. નીચેની માહિતી માટે મધ્યક, પ્રમાણિત વિચલન અને સરેરાશ વિચલન મેળવો. **(12)**

વર્ગ	4-5	6-7	8-9	10-11	12-13	14-15	કુલ
આવૃત્તિ	4	10	20	15	8	3	60

અથવા

નીચેની માહિતી માટે બે નિયત સંબંધ રેખાઓ મેળવો. ત્યારબાદ

(1) 16 વર્ષની પત્ની માટે પતિની અંદાજિત ઉંમર મેળવો.

(2) 30 વર્ષના પતિ માટે પત્નીની અંદાજિત ઉંમર મેળવો.

પતિની ઉંમર (x)	25	22	28	26	35	૨૦	22	40	20	18
પત્નીની ઉંમર (y)	18	15	20	17	22	14	16	20	15	14

પ્ર.4. (a) 120 કારીગરોના નીદર્શમાં મજૂરીનો મધ્યક અને પ્રમાણિત વિચલન અનુક્રમે 11.35 અને 3.03 છે. તો 9 રૂ. અને 17 રૂ. વચ્ચેની મજૂરી મેળવતા કારીગરોની ટકાવારી શોધો. **(12)**

(મજૂરીનું વિતરણ પ્રમાણ્ય વિતરણ છે.) (z=0 થી 0.78 ક્ષેત્રફળ = 0.2823 અને z=0 થી 1.86 ક્ષેત્રફળ= 0.4686)

(b) નીચેની માહિતી માટે સુરેખાનું અન્વાયોજન કરો. અને માસિક વલણ કેવી રીતે મેળવાય છે તે દર્શાવો.

વર્ષ	1970	1971	1972	1973	1974
સરેરાશ માસિક ઉત્પાદન (‘000 ટન)	38	40	41	45	47

અથવા

(a) B યુનિવર્સીટીની સરખામણીમાં A યુનિવર્સીટીમાંથી પરીક્ષામાં પાસ થવું સરળ છે. તેવી માહિતી છે. A અને B યુનિવર્સીટીઓમાંથી ક્રમશ: 150 અને 195 વિદ્યાર્થીઓના બે યદચ્છ નિદર્શ લેવામાં આવ્યા. તેમાં A યુનિવર્સીટી ના 60 વિદ્યાર્થીઓ અને B યુનિવર્સીટીનાં 72 વિદ્યાર્થીઓ પાસ થાય તો મળેલી માહિતીમાં તથ્ય છે કે કેમ તેની ચકાસણી કરો. d = 0.01 લો

(b) બે સમરૂપ થેલીઓમાં (i) 4 સફેદ અને 3 લાલ અને (ii) 3 સફેદ અને 7 લાલ દડા છે. યદચ્છનની રીતથી એક થેલી પસંદ કરી એક દડો મેળવવામાં આવ્યો હોય તો,

(I) તે દડો સફેદ હોવાની સંભાવના શું થશે?

(II) તે દડો સફેદ હોય પણ એ પહેલી થેલીમાંથી મેળવવામાં આવ્યો હોય તેની સંભાવના શું થશે?

પ્ર.5. ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. રાષ્ટ્રીય નિદર્શ સર્વેક્ષણ (NSS) વર્ણવો.
2. ટાઈપ-I અને ટાઈપ II ભૂલ સમજાવો.
3. પ્રમાણ્ય વિતરણના લક્ષણો લખો.
4. સૂચકઆંકની કસોટી વર્ણવો
5. લોરેન્ઝ વક્ર સમજાવો

પ્ર.6. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી વાક્ય લખો. (10)

1. જો n કદના યાદચ્છીક નિદર્શો પુરવણી રહિત હોય, તો નિદર્શોની કુલ સંખ્યા કેટલી થાય?
   A. $m = N^n$ B. $m = NC_n$ C. $m = n^n$ D. $m = n^N$
2. બિંદુઓ (4,5) અને (3,8) વચ્ચેનું અંતર શોધો.
   A. $\sqrt{5}$ B. $\sqrt{10}$ C. 3.5 D. એક પણ નહીં
3. માહિતીનો મધ્યક અને મધ્યસ્થ અનુક્રમે 348.66 અને 350.8 છે તો તેનો બહુલક શોધો.
   A. 355.8 B. 355 C. 354.5 D. 356
4. પ્રસાશમાનનું શ્રેષ્ઠ માપ કયું છે?
   A. સરેરાશ વિચલન B. ચતુર્થક વિચલન C. પ્રમાણિત વિચલન D. વિસ્તાર
5. એક સમષ્ટિમાંથી લેવામાં આવેલા 16 અવલોકનની જોડ માટે સહ સંબંધાંકની કિંમત 0.7 મળે છે. તો સંભવિત દોષ શોધો.
   A. 0.086 B. 0.86 C. 0.614 D. 0.786
6. ક્રમાંક સંબંધાંકની ગણતરીમાં $\sum d^2 = 0$ મળે તો ક્રમાંક સંબંધાંકની કિંમત કેટલી થાય?
   A. 0 B. -1 C. C.1 D. 0.5
7. કયો સૂચકઆંક આદર્શ સૂચકઆંક ગણાય છે.
   A. લાસ્પેયર B. પાર્શે C. ફિશર D. માર્શલ
8. એક અનભિનત પાસો 120 વખત ઉછાળવામાં આવે છે.તો ઉપરની બાજુએ અંક 6 આવે તેની અપેક્ષા શું થશે?
   A. 20 B. 60 C. 100 D. એક પણ નહીં
9. પ્રમાણ્ય વિતરણમાં મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલકની કિંમત કેટલી હોય છે.
   A. 0 B. 1 C. -1 D. 3
10. સ્તંભાલેખ __________ની કિંમત નક્કી કરવા ઉપયોગી છે.
    A. બહુલક B. મધ્યસ્થ C. મધ્યક D. ચતુર્થક

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2015

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠયક્રમ	: ભારતમાં કૃષિનો વિકાસ **(EEC-04)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **29/07/2015**	નોંધણી નંબર: ______________
સમય	: **03.00 to 06.00**	**Numerical Code: 0025**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1. અંગ્રેજોના આગમન પૂર્વેની ભારતની પરંપરાગત ગ્રામીણ સમાજની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. **(12)**

અથવા

(1) મોગલ સમય દરમ્યાન જમીન માલિકીની વ્યવસ્થા

(2) જમીન સુધારણા કાર્યક્રમની નિષ્ફળતાના કારણો જણાવો.

પ્ર.2. ભારતમાં પાકોની તરાહમાં આવેલા પરિવર્તનો જણાવો. **(12)**

અથવા

મોટી સિંચાઈ યોજના એટલે શું? ભારતમાં મોટી સિંચાઈ યોજનાની પ્રગતિની સમીક્ષા કરો.

પ્ર.3. (1) ભારતીય કૃષિની સમસ્યાઓ જણાવો. **(12)**

(2) નવી ટેકનોલોજીના ઉપયોગને કારણે કૃષિ માળખામાં થયેલ પરિવર્તનો સમજાવો.

અથવા

(1) દુષ્કાળ અને પાકની વ્યૂહરચના પર નોંધ લખો.

(2) દુષ્કાળ અને પૂરની પરિસ્થિતિનાં સંદર્ભમાં pds ની ભૂમિકા તપાસો.

પ્ર.4. ભારતમાં કૃષિ કરવેરા નોંધ લખો. **(12)**

અથવા

ભારતમાં ગરીબી રેખાના માપનની વિવિધ પધ્ધતિઓ સમજાવો.

પ્ર.5. ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે) **(12)**

1. જમીન ટોચમર્યાદાનાં કાયદાની નિષ્ફળતાના કારણો.
2. ભારતમાં કૃષિ પર્યાવરણલક્ષી વિસ્તારો.
3. ભારતમાં કૃષિની સમસ્યાઓ.
4. ભારતમાં ગ્રામીણ ધીરાણનો વિકાસ.
5. લઘુત્તમ જરૂરિયાત કાર્યક્રમ.

પ્ર.6. બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો લખો. **(10)**

1. ભારતમાં કાયમી જમાબંધીની પ્રથા __________ એ દાખલ કરી હતી.
   (કોર્ન વોલિસ, ડેલ હાઉસી, માઉન્ટ બેટન, લોર્ડ કર્ઝન)
2. ભારતમાં 1901 થી 1941 સુધીનો વસ્તી વૃધ્ધિનો દર __________ હતો.
   (10.4%, 9.4%, 6.4%, 3.2%)
3. 1866 માં સરકારે ___________નાં પ્રમુખ પડે ઓરિસ્સા દુષ્કાળ પંચની નિમણૂક કરી હતી.
   (લોર્ડ કર્ઝન, લોર્ડ વેલેસ્લી, જ્યોર્જ કેમ્પબેલ, જ્યોર્જ બુશ)
4. __________નામના અર્થશાસ્ત્રીઓએ 1962-63 થી 1964-65 તથા 1970-71 થી 1972-73 દરમ્યાન વિવિધ રાજ્યોમાં ખાદ્ય પાક તથા પ્રમુખ વ્યાપારી પાકોની વૃધ્ધિનો અભ્યાસ કાર્યો હતો.
   (શ્રી ભલ્લા તથા શ્રી અલગ, શ્રી મનમોહન સિંહ, શ્રી સુદર્શન, શ્રી રામાનુજ)

5. સંકલિત જીલ્લા કૃષિ કાર્યક્રમની શરૂઆત __________થી થઈ હતી.

(1949, 1950, 1951, 1952)

6. વ્યાપારની ______________ વિચારસરણીને માર્ક્સ અને ડાબેરીઓનું સમર્થન પ્રાપ્ત થયું હતું.

(Benign Intent, Margink Intant)

7. કૃષિ સબસિડીએ નકારાત્મક વેરો છે?

(સાચું, ખોટું)

8. આયોજન પંચના મતે શહેરી વિસ્તારોમાં માથાદીઠ ________ કેલરી અને ગ્રામીણ વિસ્તારમાં માથાદીઠ ________ કેલરી કરતાં ઓછી કેલરી મેળવનારને ગરીબ ગણવામાં આવે છે.

[(2000,2500), (2300,2600), (2100,2400), (2000,2300)]

9. ભારતમાં લઘુત્તમ જરૂરિયાત કાર્યક્રમ હેઠળ નીચેનામાથી કઈ બાબત આવરી લેવામાં આવી નથી.

➔ 0 થી 14 વર્ષના બાળકોને તેમના રહેઠાણની નજીકનાં સ્થળોએ પ્રાથમિક શિક્ષણ પૂરૂં પાડવું.

➔ મુશ્કેલી ધરાવતા ગામોમાં પીવાનું પાણી પહોંચાડવું

➔ ગ્રામીણ વિસ્તારના જમીન વિહોણા શ્રમિકોને જમીન આપવી

➔ 1,500 થી વધુ વસ્તી ધરાવતાં ગામડાને બધી મોસમ માટે રસ્તાઓની વ્યવસ્થા પૂરી પાડવી

10. PDS એટલે ___________________________

➔ Public Demand System

➔ Public Distribution System

➔ Price Determination System

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2015

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠયક્રમ	: અર્થશાસ્ત્રમાં પ્રારંભિક ગણિતીય પદ્ધતિઓ **(EEC-05)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **30/07/2015**	નોંધણી નંબર: _______________
સમય	: **11.00 to 12.30**	**Numerical Code: 0026**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 35**

પ્ર.1. વિધેયનો મૂળભૂત ખ્યાલ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. **(10)**

અથવા

ગણનો ખ્યાલ સમજાવી. ગણના નિયમો સમજાવો.

પ્ર.2. કોઈપણ બે નાં જવાબ લખો. **(10)**

1. સીમિત અને સંહત ગણ
2. આંશિક વિકલન
3. વિકલ સમીકરણો અને તેના આર્થિક ઉપયોગો
4. શ્રેણીકનો વ્યસ્ત
5. અંતર સમીકરણ અને વિકલન સમીકરણ વચ્ચેનો તફાવત

પ્ર.3. સંભવિત વપરાશની સીમાનો ખ્યાલ સમજાવો. **(10)**

અથવા

નીચેના પ્રત્યેક માટે $x = 0$ પ્રત્યે $\frac{dy}{dx}$ મેળવો.

1. $y = \frac{(1-x^2)}{2+3x}$
2. $y = \frac{1}{\sqrt{x^2+x+1}}$
3. $y = x^2 + t^2, t = \frac{x}{1+x^2}$
4. $y = (x^2 + x + 1)$
5. $y = \sqrt{2x+1}$

પ્ર.4. બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(05)**

1. જો $A = \{1,3,5,7\}$ અને $B = \{5,7,9,10\}$ છે તો A યોગ B = $A \cup B$ = ________થાય.

   A. {1,3,5,7} B. {9,10 } C. {1,3,5,7,9,10}

2. બે સાધન (ઉપયોગ)ની સ્થિતિમાં K (મૂડી) નાં ઉપયોગમાં વધારો થતા L (શ્રમ) ની ભૌતિક ઉત્પાદક્તા _____છે.

   A. અનિશ્ચિત છે B. ફેરફાર થતો નથી C. વધે છે

3. શ્રેણિક શું છે?

   A. સંખ્યાઓની ગોઠવણીનો ચોરસ B. સંખ્યાઓની ગોઠવણીનો ત્રિકોણ C. સંખ્યાઓની ગોઠવણીનો લંબચોરસ

4. શ્રેણિક $\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$

   A. વિકર્ણ શ્રેણિક B. વિયોજિત શ્રેણિક C. એકમ શ્રેણિક

5. લેગ્રાજ ગુણક પધ્ધતિનો ઉપયોગ વિધેયની ___________શોધવા માટે થાય છે.

   A. કુલ કિંમત B. સરેરાશ કિંમત C. સીમાંત કિંમત

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2015

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: આર્થિક વિકાસના ઢાંચા – તુલનાત્મક અભ્યાસ **(EEC-06)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **30/07/2015**	નોંધણી નંબર: _______________
સમય	: **03.00 to 06.00**	**Numerical Code: 0027**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1. 18 મી સદી અને 19 મી સદીની શરૂઆતમાં ખેત ઉત્પાદકતા વધારવા કયા વિવધ પગલાં લેવાયા હતા. (12)

અથવા

વેપારની ત્રીકોણીક રૂપરેખાના ખ્યાલ સમજાવો. આવા વેપારમાંથી બ્રિટનને કઈ રીતે ફાયદો થયો?

પ્ર.2. 19 મી સદીના ઉત્તરાર્ધમાં 20 મી સદીના શરૂઆતમાં બ્રિટનમાં ઔદ્યોગિક પ્રવૃત્તિના વિકાસનું સ્વરૂપ સમજાવો અને આ સમયગાળા દમિયાન નવા વિકસતા ઔદ્યોગિક રાષ્ટ્રોની તુલનામાં તેના પતનનાંકારણો જણાવો. (12)

અથવા

ટોકુગાવા શાંતિ હેઠળ ઉદ્દવિકાસ અને પરિવર્તનની ચર્ચા કરો.

પ્ર.3. વિશ્વવ્યાપી મંદીની જાપાન પર કેવી અને શું અસર થઇ હતી તેની સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

રશિયન ખેતીની નીચી ઉત્પાદક્તા માટે જવાબદાર ઘટકોના નામ આપો.

પ્ર.4. સોવિયેટ સરકાર દ્વારા નિર્મિત ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનના સંગઠનનાં નવા રૂપનું વર્ણન કરો. (12)

અથવા

'સિઝર્સ કટોકટી' માટેનું મુખ્ય કારણ કયું હતું અને તેના તરફ સરકારનો પ્રતિભાવ શો હતો તે વિગતવાર જણાવો.

પ્ર.5. **ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે)** (12)

1. વિકાસના તબક્કાનો અંગે રોસ્ટોવનો સિધ્ધાંત
2. વેપારવાદીઓના આર્થિક વિચારો
3. દ્વૈતવાદનો ખ્યાલ
4. લેવિસ મોડેલ
5. કેન્દ્રીય આયોજનનું પૂર્વ યુરોપિયન મોડેલ

પ્ર.6. **[A] બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો.** (05)

1. રાષ્ટ્રીય આવકમાં ખેતીનો વધારે ફાળો __________ સાથે સંકળાયેલા છે.

   (A) નીચી માથાદીઠ આવક　　(B) વિકસિત ખેત ટેકનોલોજી

   (C) ઊંચી માથાદીઠ આવક　　(D) ઉપરનામાથી એક પણ નહીં

2. પ્રાકૃતિક પ્રકોપોના પ્રભાવિતોને રાહત પહોંચાડવાની પ્રાથમિક જવાબદારી ____________ની છે.

   (A) રાજ્ય સરકાર　　(B) કેન્દ્ર સરકાર

   (C) આયોજન જવાબદારી　　(D) સ્વૈચ્છિક સંગઠનો

3. જી.એ. ફેલ્ડમેને રશિયા માટે પહેલું ઔપચારિક આયોજન __________ દાયકામાં કર્યું હતું.

   (A) 1980　　(B) 1990　　(C) 1910　　(D) 1920

4. કુઝનેટનાં વિચારોમાં આધુનિક આર્થિક યુગ ત્રણ સ્તંભો પર આધારિત હતો_______________.

(A) વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી અને શ્રમ (B) વિજ્ઞાન બિનસાંપ્રદાયિકતા અને રાષ્ટ્રવાદ

(C) બિનસાંપ્રદાયિકતા, સમાનતા અને રાષ્ટ્રવાદ (D) ટેકનોલોજી, નફાનો ઉદ્દેશ્ય અને રાજ્ય નિયંત્રણો

5. રેલ્વેની તેજી દ્વારા નફો કરતાં ___________એકમો હતા.

(A) ફક્ત કોલસો અને લોખંડ ઑર (B) પોલાદ બનાવતી અને એન્જીનીયરીંગ

(C) રેલ્વેની જરૂરત તેમના ઉત્પાદનની હેરફેર માટે હતી (D) ઉપરના ત્રણ સાચા છે

[B] નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટા તે દર્શાવો. **(05)**

1. પ્રીબિશના મંતવ્ય પ્રમાણે પછાત દેશો માટે આયાત અવેજી એજ એક માત્ર રસ્તો છે.
2. નવી આર્થિક નીતિ સમાજવાદનું કાયમી લક્ષણ બનવાની અપેક્ષા હતી.
3. સાહસોના સંગઠનોના નવા સ્વરૂપો શોધી કાઢવામાં આવ્યા.
4. 1905 પછી ખેડૂતોના જીવનધોરણમાં નોંધપાત્ર સુધારો થયો નહી.
5. રાષ્ટ્રીયકરણ એ ઈરાદાપૂર્વકની નીતિ હતી.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ફેબ્રુઆરી- 2015

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: આર્થિક વિચારો અને નીતિઓ **(EEC-09)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **30/07/2015**	નોંધણી નંબર: _______________
સમય	: **12.30 to 02.00**	**Numerical Code: 0028**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 35**

પ્ર.1. સંયુક્ત સૂચક આંકની મર્યાદાઓ લખો. **(10)**

અથવા

વ્યક્તિ દ્વારા થતી શિક્ષણની માંગનાં કયા કારણો છે તે જણાવો.

પ્ર.2. લોરેન્ઝ વક્રનો વિચાર સમજાવો. **(10)**

અથવા

સમવાયી નાણાતંત્રનાં સિધ્ધાંતો સમજાવો.

પ્ર.3. **ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે)** **(10)**

1. ખાધ પૂરવણી
2. ખાનગીકરણની શક્યતાઓ
3. પ્રજનન દર
4. જકાત

પ્ર.4. **નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો.** **(05)**

1. પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજના હેરોડ-ડોમર મોડેલ પર આધારિત હતી.
2. વિદેશમાંથી મેળવેલી ચોખ્ખી સાધન આવકના સરવાળાથી GDP (FC) નું રૂપાંતર GDP (MP) માં કરી શકાય.
3. જન્મ દર, મૃત્યુ દર વગેરેની ગણતરી વસ્તીના પ્રતિ 1,00,000 (લાખ) ઉપર થાય છે.
4. ભારતમાંથી ઊંચી સપાટીએ આયાતો જાળવી રાખવી ઈંગ્લેન્ડના હિતમાં હતું.
5. સ્કૂલ છોડી દેવાવાળા (DROPOUTS) ની મોટી સંખ્યા ગરીબીના ફેલાવાનું પરિણામ છે.